החלב הקדוש של קומונגו

באסוטו - דרום אפריקה

רחוק מכאן, בארץ חמה מאוד חיו פעם איש ואישה, ולהם שני ילדים, בן בשם קואנה ובת בשם תאקאנה.
משעות הבוקר ועד מאוחר בערב ההורים עבדו וכשהשמש הייתה גבוה בשמיים נחו בצל עץ כלשהו. בהעדרם הבת הקטנה דאגה לבית לבדה, והאח שלה יצא תמיד מוקדם בבוקר, כשהיה עוד קריר, והוביל את העדר שלהם למרעה הטוב ביותר שיכול היה למצוא.
יום אחד, קואנה ישן יותר מהרגיל, הורים יצאו כבר לעבודה ורק תאקאנה הייתה בבית, והכינה לחם לארוחת ערב.
"תאקאנה" אמר קואנה "אני צמא. תביאי לי מהעץ קומונגו קצת חלב, שהוא הטעים ביותר בעולם."
"אבל קואנה" קראה האחות "הרי אסור לנו לגעת בעץ הזה. מה יגיד אבא כשיחזור הביתה? כי הוא ידע זאת בטוח."
"שטויות" ענה קואנה "בעץ קומונגו יש כל כך הרבה חלב שהוא לא ירגיש בחסרונו. אם לא תרצי להביא לי אותו לא אוציא את העדר למרעה. הם יישארו בסככה שלהם, ובוודאי ימותו מרעב." הוא הסתובב בכעס והתיישב בפינה.
אחרי זמן מה אמרה תאקאנה "נעשה חם, אולי כדאי שתוציא עכשיו את העדר?"
אבל קואנה ענה בזעף "אמרתי לך שלא אלך איתם למרעה. אם אינני יכול לקבל חלב, הם יצטרכו להישאר בלי מרעה."
תאקאנה לא ידעה מה לעשות. היא פחדה לא להישמע להוראות הוריה, שבוודאי ירביצו לה, אך הרי הבהמות יסבלו אם לא יאכלו, וגם על זה היא תקבל מכות. ובסוף היא לקחה גרזן וקערת חמר, עשתה חור קטן בעץ קומונגו ומילאה את הקערה.
"הנה החלב שרצית" אמרה כשהיא מגישה אותו לקואנה היושב מרוגז בפינה.
"זה הכל?" נהם קואנה "זה לא יספיק אפילו לזבוב. לכי ותביאי לי פי שלוש מהקערה הזו!"
בפחד גדול הלכה תאקאנה שוב ונתנה לעץ מכה חזקה עם הגרזן. מיד יצא משם זרם חלב חזק כל כך שהגיע כמו נהר אל הבקתה שלהם.

"קואנה! קואנה! עזור לי לאטום את החור. לא יישאר חלב בשביל אבא ואמא!" אבל גם קואנה לא הצליח לעצור את זרם החלב והחלב זרם עכשיו דרך הבקתה ובמורד הגבעה שם עבדו ההורים.
אבא שלהם ראה מרחוק את הזרם הלבן והבין מיד מה קרה.
"אישה! אישה!" קרא "ראית את קומונגו הזורם במורד? זה בוודאי תעלול של הילדים. אני חייב ללכת ולראות מה העניין כאן." ושני ההורים עזבו את מעדריהם ורצו לעץ קומונגו.
הם נפלו על הברכיים ובידיים אספו מהחלב ושתו. ובאותו הרגע חלב קומונגו זרם חזרה במעלה הגבעה ונכנס חזרה לעץ.
"תאקאנה" אמרו ההורים כשהגיעו הביתה, מתנשפים מהריצה וחום "מה עשית? למה קומונגו הגיע אלינו לשדה במקום להישאר בגן?"
"זו אשמתו של קואנה" ענתה תאקאנה "הוא לא רצה להוציא את העדר למרעה לפני שישתה מחלב של קומונגו. לא ידעתי מה לעשות אז הבאתי לו."
אבא שלה שמע את דבריה אך לא אמר מילה. הוא יצא החוצה והביא שני עורות כבשים. הוא צבע אותם באדום והזמין אצל הנפח כמה טבעות פלדה. הטבעות הולבשו על הידיים והרגליים של תאקאנה והעורות הוצמדו אליהן, אחד מקדימה ואחד מאחורה. כשהכל היה מוכן קרא לאנשי הכפר ואמר "אני אתפטר מתאקאנה."
"להתפטר מהבת היחידה שלך?" שאלו בהפתעה "אבל מדוע?"
"כי היא אכלה מה שלא הייתה צריכה לאכול. היא נגעה בעץ קדוש ששייך רק לי ולאמא שלה." הוא אמר לתאקאנה ללכת אחריו והוביל אותה בדרך אל כפרו של מפלץ.
הם עברו בשדות שם הבשילה חיטה ופתאום ארנבת קפצה לקראתם, נעמדה על רגליה האחוריות ושרה "למה תיתן את בתך היחידה, היפה, הבהירה, למפלץ?"
"מוטב שתשאלי אותה" ענה האיש "היא גדולה מספיק כדי לענות."
ואז שרה תאקאנה "נתתי קומונגו לקואנה. נתתי קומונגו לשומר הבהמות כי בלי זה הוא לא רצה להוציא את העדר למרעה והם היו מתות מרעב. לכן נתתי לו קומונגו של אבי."
ואז קראה הארנבת "איש רע! זה אותך צריך לאכול המפלץ ולא את בתך היפה."

אך האיש לא שם לב לדבריה של הארנבת והלך מהר יותר כשהוא מושך את תאקאנה אחריו. כך הם עברו ליד עדר צבאים ואלה עצרו כשראו את תאקאנה ושרו
"למה תיתן את בתך היחידה, היפה, הבהירה, למפלץ?"
"מוטב שתשאלו אותה" ענה האיש "היא גדולה מספיק כדי לענות."
ואז שרה תאקאנה "נתתי קומונגו לקואנה. נתתי קומונגו לשומר הבהמות כי בלי זה הוא לא רצה להוציא את העדר למרעה והם היו מתות מרעב. לכן נתתי לו קומונגו של אבי."
והצבאים קראו "איש רע. זה אותך צריך לאכול המפלץ ולא את בתך היפה."
כשהחשיך ולא יכלו ללכת יותר הם עצרו ללילה. תאקאנה שמחה מאוד כי העורות על גופה היו כבדים והיא התעייפה מאוד מהדרך. לכן, למרות שפחדה מאוד מהמפלץ, ישנה כל הלילה. בבוקר אבא שלה העיר אותה ואמר שהם צריכים להמשיך בדרך.
הם עברו ליד קבוצת איילות שרעו באחו. הן הרימו את ראשיהן וכשראו את תאקאנה שרו
"למה תיתן את בתך היחידה, היפה, הבהירה, למפלץ?"
"מוטב שתשאלו אותה" ענה האיש "היא גדולה מספיק כדי לענות."
ואז שרה תאקאנה "נתתי קומונגו לקואנה. נתתי קומונגו לשומר הבהמות כי בלי זה הוא לא רצה להוציא את העדר למרעה והם היו מתות מרעב. לכן נתתי לו קומונגו של אבי."
והאיילות קראו "איש רע! מוטב שהמפלץ יטרוף אותך ולא את בתך היפה!"
אך האיש לא שם לב גם על זה. בסוף הם הגיעו לכפר בו גר המפלץ והלכו ישר לבקתה שלו. הוא לא היה בבית אך במקומו פגשו את הבן שלו מאסילו, שלא היה כלל מפלץ אלא איש צעיר ומנומס. הוא אמר מיד למשרתיו להביא ערמת עורות והושיב עליה את תאקאנה אבל לאביה אמר לשבת על הארץ. כאשר הביט בפניה של תאקאנה יופייה הדהים אותו והוא שאל את אותה השאלה ששאלו קודם הארנבת, הצבאים והאיילות.
תאקאנה ענתה לו כפי שענתה כבר קודם והוא מיד ציווה שייקחו אותה לבקתה של אמא שלו כדי שזו תשמור עליה.

את האיש ציווה להביא אל אביו. כשהמפלץ ראה את האיש אמר למשרתים להכניס אותו לסיר גדול שתמיד היה מוכן מעל האש ושם הוא התבשל תוך דקות ספורות.
המשרת חזר אל מאסילו וסיפר לו על כך.
כפי שהבנתם מאסילו התאהב בתאקאנה ברגע שראה אותה לראשונה. תחילה הוא לא הבין את התחושה, כי כל חייו שנא נשים ודחה כלות רבות שההורים ניסו להכיר לו. הוריו כל כך רצו שיתחתן בסוף שקיבלו את תאקאנה כמו בת, למרות שלא הביאה איתה כל נדוניה.
כעבור זמן תאקאנה ילדה בת. היא חשבה שזו הילדה היפה ביותר שבעולם. אך כשהחותנת שלה ראתה אותה התחילה לבכות מרות "הו אם מסכנה! הו ילדה מסכנה! וי לכן! למה אין זה בן."
תאקאנה לא הבינה את הצער והאישה הזקנה הסבירה לה שנוהג היה בכפר שלהם כי כל הבנות שנולדות מובאות למפלץ שאוכל אותן.
תאקאנה החזיקה חזק את ילדתה וקראה "זה לא נהוג בכפר שלי! איש לא ייקח ממני את הילדה!"
באותו לילה, כשכולם ישנו תאקאנה קמה, שמה את התינוקת על הגב ויצא למקום בו הנהר התפלג לשני זרמים חזקים. שם היא התיישבה תחת עץ הערבה והתחילה לחשוב איך להציל את בתה.
פתאום מבין עצים הופיעה אישה זקנה. "מדוע את בוכה, ילדתי היפה?" שאלה.
ותאקאנה ענתה "אני בוכה מפחד לתינוקת שלי. לא אוכל להסתיר אותה לתמיד ואם המפלץ יראה אותה הוא יטרוף אותה ולי עדיף אפילו שהיא תטבע בנהר."
"את צודקת ילדתי" אמרה הזקנה "תני לי את הילדה ואני אטפל בה. נקבע יום, בו תוכלי לבוא הנה ואני אביא אותה לכאן."
תאקאנה קיבלה ברצון את הצעתה של האישה. כשחזרה הביתה סיפרה לבעלה שהטביעה את התינוקת בנהר. מאחר והוא ראה שהיא יוצאת בכיוון זה, האמין לדבריה.
כשהגיע יום המפגש תאקאנה יצאה מהבית כשכולם היו עסוקים בבעיות שלהם. היא רצה למקום המפגש. שם היא נעמדה ליד הערבות ושרה ברוך "הביאי לי את דילה, דילה שנדחתה, דילה שאבא שלה מסילו גירש אותה."
באותו רגע הופיעה האישה עם התינוקת על ידיה. דילה גדלה כל כך שלבה של תאקאנה התמלא שמחה והיא שיחקה איתה ונשארה שם כל הזמן

שיכלה. בסוף הבינה שהיא חייבת לחזור כי עלולים להרגיש בהעדרה. היא החזירה את הילדה לזקנה שנעלמה איתה בנהר.
ילדים שחיים מתחת למים גדלים מהר מאוד ותוך זמן קצר דילה גדלה והפכה לאישה. אמא שלה באה לבקר אותה מתי שרק יכלה. יום אחד, כשהן ישבו כך ושוחחו עבר שם איש שאסף ענפי ערבה. הוא ראה את פניה של הצעירה והופתע כשהבין שהיא דומה למאסילו. הוא גמר את עבודתו וחזר הביתה. כשפגש את מאסילו אמר "לפני רגע ראיתי ליד הנהר את אישתך עם נערה שהיא מאוד דומה לך. זו בוודאי בתך. כולנו חשבנו, הרי, שהיא מתה."
מאסילו נבהל מאוד כי הבין שאישתו פגעה בחוק המקום, אך בלבו היה שמח מאוד.
"מה לעשות?" שאל.
"ראשית תוודא שאני צודק. תסתתר בין השיחים כשתאקאנה תאמר כי היא הולכת להתרחץ בנהר, וחכה עד שהצעירה תופיע."
ימים אחדים תאקאנה ישבה בשקט בבית ובעלה חשב שאולי הטעו אותו. אך יום אחד היא אמרה "אני הולכת להתרחץ בנהר."
"טוב, לכי" ענה ובעצמו רץ בשביל אחר, הגיע לשם לפניה והסתתר בשיחים. כעבור רגע באה תאקאנה, נעמדה על גדת הנהר ושרה "הביאי לי את דילה, דילה שנדחתה, דילה שאבא שלה מאסילו גירש אותה."
הזקנה יצאה מהמים כשהיא אוחזת ביד של הצעירה, עכשיו כבר גבוהה וחטובה. מאסילו הבין מיד שזו בתו וכמעט בכה מרוב שמחה שהיא חיה. אך האישה הזקנה הרגישה במשהו ואמרה "תאקאנה, אני חוששת שמישהו רואה אותנו. לא אשאיר היום את הצעירה אלא אקח אותה חזרה איתי." והיא שקעה שוב במים כשהצעירה איתה. תאקאנה חזרה מיד הביתה, אך מאסילו הצליח להגיע לשם לפניה. יום שלם ישב בפינת הבית, מדוכא ובוכה. כשאמא שאלה אותו על סיבת מצב רוחו זה, לא רצה לספר לה את האמת ורק תירץ זאת בכאב ראש.
בערב הוא אמר לאישתו "ראיתי את בתנו במקום עליו אמרת שהטבעת אותה. במקום זאת היא חיה בעומק המים וכעת היא כבר אישה צעירה."
"אינני יודעת על מה אתה מדבר" ענתה תאקאנה "קברתי את ילדתי על החוף."

מאסילו ביקש והתחנן שתחזיר את הצעירה הביתה אך היא לא רצתה לשמוע על כך באמרה "אפילו אילו החזרתי אותה, היית שומר על מסורת ומוסר אותה לאביך המפלץ שיאכל אותה."
אך מאסילו הבטיח לה שלעולם לא יראה את הצעירה לאביו ושהיום כשהיא כבר אישה בוגרת איש לא יפגע בה.
בסוף התרכך לבה של תאקאנה והיא הלכה לנהר להתייעץ עם האישה הזקנה.
"מה עלי לעשות?" שאלה "מאסילו ראה את דילה ומאז מבקש שאחזיר לו אותה."
"לפני שאתן לה ללכת הוא חייב להביא לי אלף ראשי בקר בתמורה" אמרה האישה, ותאקאנה הביאה את התשובה למאסילו.
"בשמחה אתן לה אפילו אלפיים ראשי בקר" קרא מאסילו "כי היא הצילה את בתי." הוא שלח שליחים לכל הכפרים בסביבה וביקש להביא לו את כל הבקר שנמצא אצלם. ואחר כך בחר אלף פרים ופרות הטובים ביותר והוביל אותם אל הנהר. קהל גדול ליווה אותם מתוך סקרנות. כולם רצו לדעת מה יקרה.
תאקאנה יצא אל הנהר לפני כל העדר הזה וקראה "הביא לי את דילה, דילה שנדחתה, דילה שאבא שלה מסילו גירש אותה."
דילה יצאה מהמים והושיטה את ידיה למאסילו ולתאקאנה. במקומה נכנס למים כל העדר ושקע כשהאישה הזקנה מובילה אותו לעיר הגדולה, מלאת אנשים, המונחת בקרקעית הנהר.